

Stine Munchs prædiken pinsedag

Taler

Stine Munch
Sognepræst

Dato

23. maj 2021

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 14, vers 22-31

- 1 Det, der sker pinsedag, er mere personligt for den enkelte discipel, end det, der sker påskedag. Da Vorherre kom tilbage til disciplene efter at han var opstået, var de fælles om at møde ham.
- 5 Pinsedag, står der, skete der der, at tunger som af ild viste sig for dem, fordelte sig og satte sig på *hver enkelt af dem*. Det vil sige, at der nu er en personlig erfaring af den hemmelighed som Jesus taler om i Johannesevangeliet, hvor han siger: *Den, der tror på mig, skal det gå, som skriften siger: fra hans indre skal der rinde strømme af levende vand (7,38)*.
- 10
- Hvad er det, der sker med et menneske, når Åndens lys strømmer ind i dets sjæl?
- Når vi rammes af Ånden, eller måske rettere sagt, når vi åbner os for Ånden, kan der ske det, at vi begynder at se verden med nye øjne, som Gud ser den, med en
- 15 uendelig ømhed.
- Vi mærker en ild, en varme, der smelter vore hårde hjerter, oplyser vores indre, så vi ser Guds skønhed i hvert menneske. Og det *sker* jo faktisk af og til, at vi ser livet og vores næste og verden igennem Åndens lys.. når vi løfter hovedet og får
- 20 nyt perspektiv på tingene.
- Det kan ske, når vi er forelskede, når vi får et barn, når ting lykkes, når vi kan se en mening i vores liv.. når vi har fred i sindet; fred med Gud.
- 25 Det er langt fra sikkert det sådan er en blivende følelse, for verden er jo verden, og vi er bare mennesker, men i glimt.. så kan vi se det hele gennem Åndens lys.

På mange måder er det en mærkelig historie denne pinseberetning, men vel i
30 grunden ikke ukendt fra det liv, der er vores.

Der er dage og tider, hvor vi har det, som disciplene havde da de sad bag lukkede
døre i Jerusalem. Hvor vi er forstenede, lukkede, angste, bilder os ind, at der ikke
er mere i livet til os. Tidspunkter i livet, hvor ting måske egentlig kører, men
35 hvor der ikke er meget ånd tilbage, ikke meget ild, ikke ret meget lidenskab for
liv. På sådanne dage eller tidspunkter i livet kan man opleve det under, at livet
med ét bryder igennem igen. Helt uden at man gjorde noget for det, helt uden
at man egentlig
var forberedt.. Ligesom disciplene på den første pinsedag. Man kan måske ikke
40 sige, at de ikke var forberedte, for Jesus havde jo sagt alt det til dem, med død og
opstandelse og også det om Talsmanden som ville komme.. men de forstod det
selvfølgelig ikke.. og Jesus har jo også sagt det til os, i og med, at vi har
overleveret hvad han sagde til disciplene.. og vi burde have endnu bedre
forudsætninger for at forstå det og glæde os over det... men vi er, jeg er, mindst
45 ligeså tungnem som de var dengang.

Men så kan der heldigvis ske det, at Gud Helligånd sætter sig igennem på den
ene eller den anden måde. Ånden blæser hvorhen den vil, og vi ved ikke hvorfra
den kommer og hvor den farer hen..

50 Pludselig opdager man noget. Man vækkes. Det er som om der blæses livsmod
og livskraft ind i én.

Helligånden kan, for eksempel, mærkes som varme fra andre mennesker;
55 opmærksomhed, barmhjertighed, tilgivelse, forsoning – os mennesker imellem.

For Helligånden skaber og *genskaber* fællesskab mellem mennesker.

Når det sker, så er jeg sikker på, at det er Helligånden, der er på færde.

60 Gud er nemlig ikke en fjern Gud der er ligeglad med sin skabning, med
mennesket.

Nok forlod Jesus disciplene, på den måde, at han ikke længere går omkring på
65 jorden.

Men han efterlod dem ikke alene med kun mindet tilbage. Og han efterlader ikke os alene.

70

Når vi mærker det, ved vi hvorfor Åndens gaver er uvurderlige. For enhver af Åndens gaver er i virkeligheden en flammende kærlighedsild.

75

Egentlig burde det jo være helt naturligt for os, at være fyldt af Helligånden.. for som vi jo hørte det i læsningen fra Det Gamle Testamente: Gud Herren formede mennesket af jord og blæste livsånde i hans næsebor. Og det var ikke bare det fysiske liv, det var Guds hellige ånd, som Gud blæste ind i menneskets næsebor. Det, som er Guds evige nærvær hos hver enkelt af os.

80

Og her i Johannesevangeliet minder Jesus netop disciplene, og os, om at vi skal huske på Guds nærvær og netop ikke være modløse i verden, men leve i fred med, at Gud er med os:

Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver.

85

Jeres hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst!

Jesus underviser i, hvad det vil sige at være fyldt med Ånd for at gøre noget ved vores fokus, ved vores livsperspektiv.

90

Jeres hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst! Vi skal tro på, at vi er i Guds hånd uanset hvad vi er bange for, uanset at vi ikke tør leve dette så ofte så umulige menneskeliv. Uanset at vi overmandes af angst når vi finder ud af, at vi ikke kan styre det hele.

95

Disciplene havde deres egne planer og forventninger til Jesus.. I ved, alt det der med at Jesus skulle blive konge i Jerusalem og at de skulle regere sammen med Jesus.

100

De drømte nok, meget naturligt, om at få lov til at få en trone, og en hel masse privilegier, nu da de var de nærmeste.. Og så blev der jo krise, da Guds planer, som sædvanligt, var nogle andre end menneskenes – og det er jo i øvrigt så typisk Gud.

105

Men altså, Jesus blev fanget og pint og plaget, og han gjorde ikke noget ved det, og det endte jo med at han blev slået ihjel og lagt i graven sammen med alle

disciplenes store drømme og planer.

110 Og så opstod han igen og kom tilbage til dem.. og måske begyndte disciplene så igen at drømme om den tronstol og Israels befrielse og storhed. Men.. Gud havde andre planer. Det var ikke kun Israel der skulle befries, og befrielsen var ikke fysisk og verdslig, men netop åndelig.

Som der står i Apostelenes Gerninger kapitel 1:

115

I skal få kraft, når Helligånden kommer over Jer, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende.

120 Det var altså et meget større perspektiv end disciplene havde forestillet sig. Og i pinsen måtte de overgive sig til Gud. Ja, det var jo ikke engang noget med, at de *valgte* at overgive sig efter at have tænkt sig om. I pinsen *overgik* begivenhederne dem! Guds ånd satte sig igennem i deres liv.

125 At overgive sig til Gud.. Måske kender I det med, at man synes man skal anstrenge sig og gøre alt, hvad man kan overfor andre, overfor sig selv og i alt det, man har med at gøre: "Kom nu, du kan godt og du skal, og så videre."

Og man lever ud fra karakterfasthed og at det er 'vigtigt at tage sig sammen'.

130 Det er på mange måder et liv uden overgivelse – et liv, hvor kontrol og selvdisciplin står øverst på dagsordenen i forhold til det, at mestre livet. Det kan være med til at spærre for overgivelse til Gud, som rummer den modsatte bevægelse: at du netop ikke skal kunne alting selv. Tværtimod. Hverken i forhold til andre mennesker eller i forhold til Gud.

135

Evangeliet forkynder os at vi ikke skal være over-mennesker, men bare mennesker, der længes efter overgivelse og hengivelse til Gud. Måske også selvom vi endnu ikke selv ved det. Og også når det indebærer sårbarhed og udleverethed. Vi længes vel efter at turde give os hen, turde stole på, at vi har
140 fået Guds ånd indblæst, så vi kan stole på at han er os nær. Og blive ved med at tro, at han er der..

Og vi længes efter, tror jeg, at række Gud vores åbne og tomme hænder og bede: fyld mig med din, Ånd, Herre.. Og lad det ske mig efter dit Ord.

Præcis sådan som Maria. Jomfru Maria er netop et eksempel på en overgivelse til Gud. Hun gør det ved at sige ja til det, Helligånden kalder hende til; at blive mor til Jesus.

150

"Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!" (Lukas 1,38), siger hun simpelthen.

155

Og på én eller anden måde sætter det hende fri i forhold til omverdenen og i forhold til sig selv. Jeg tror da ikke Maria aner, hvad det fører med sig, eller hvad det indebærer i hendes liv, men hun har heller ikke brug for at vide det. Hun har overgivet sig til det, Gud vil med hende.

160

At lægge sit liv i Guds hænder er en ny mulighed, hver dag. En mulighed for at slippe alt for meget selvdisciplin og kontrol med hele verden.

165

For tænkt, alt afhænger ikke af dig og dine valg, men af Gud, der dagligt leder og bærer dig. Og det er Helligåndens arbejde, at få åbnet vore hjerter og sind for netop det budskab. Man kan måske sige, at det er Helligåndens arbejde at få mennesker til at give op. Give op og forstå, at du ikke skal bære alting. Gud bærer dig, han er vor frelse, som der står i den ældgamle Salmernes bog.

170

Gud er vores far i himlen, og vi er hans børn. Helt enkelt sagt, så der er grænser for, hvor meget magt og ansvar og skyld vi egentlig har her i tilværelsen. Og det betyder så også, at vi har lov til at lægge det hele frem for Gud og sige: Gud, nu må du hjælpe mig.. led mig nu ved din ånd.. som disciplene jo også blev blæst ud i Jerusalem den første pinsedag.

175

Men vi må give Helligånden plads, åbne os for den, og lade os røre af den. Åbne os for Ånden, så troen bliver levende i os. For troen på Kristus som Sandheden befrier os til at leve menneskelivet i alt dets gru og skønhed. I tillid til, at vi ikke er Gud, men bare mennesker og at vores magt heldigvis er begrænset.

180

Det er befrielsen. Den helt grundlæggende befrielse i menneskelivet. At vi er sat fri til at leve på trods. Med Gud i ryggen. Med Kristus ved siden af os. Med Helligånden i hjertet.

Det, tror jeg, er sandt.

Fordi Jesus netop ikke bare stod og råbte op om, at han havde ret, men viste det til verden.

Viste, at til os der lever i mørket, er han kommet. For at hive os med ud i lyset.

Pinsedag forstod disciplene, at Gud stadig er nær i menneskers liv som den der gør levende, forener og bærer os oppe dag efter dag.

De forstod at Gud er nær ved alle, at intet menneske er forladt af Gud.

For:

trøst finde alle, som græde!

Ved evangeliets milde røst
miskundhed vågne i hvert et bryst!

Kære menighed, stol på Gud og glædelig pinse!

Lovprisning

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Kirkebøn

Gud Helligånd. Du er midt iblandt os og indeni os.

Vi beder:

Livgivende Ånd – vær nær i din kirke her i Vor Frue og ud over hele jorden.

Kom med din fortærende ild, der opbrænder alt dødt og livløst og smelt vore hjerter.

Tænd os med din gnist, så vi får livsmod og kraft og fantasi.

Lad vort brudte håb stige som solen, så vor angst og selvtilstrækkelighed svinder bort.

Kom som et stormvejr og nedriv alt, der skiller os fra dig og hinanden.

Hjælp vore forfulgte brødre og søstre i Herren, grib ind, Gud.

Skab troen i os, så vi holder ud i onde dage, så vi bærer med og holder oppe, hvor mennesker behøver vor hjælp.

Hold din beskærmende hånd over vort folk og fædreland. Vær med vor

225 dronning Margrethe d. 2. og hendes familie og alle, der har ansvar i vort land. Ja,
vær med os alle i det ansvar, der er vort.

Vi beder om helbredelse og lindring for de syge – og trøst og tålmodighed, i
lidelse og død.

Vi mindes vore døde for dit ansigt. Giv dem og os alle en glædelig opstandelse på
den store påskemorgen.

230 Derom beder vi. I Jesu navn, Amen.

Kilde

domkirken.dk

235 **Kildetype**

Dokumentation på online medie

Tags

Første tekstrække, Pinsedag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

240 <https://www.dansketaler.dk/tale/stine-munchs-praediken-pinsedag>

245

250

255

260